

OKUL YÖNETİCİLERİNİN SANAL KAYTARMA DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**EVALUATION OF SCHOOL MANAGERS' LEVELS OF VIRTUAL LLOVEMENT**Ali CERRAH¹, Erhan KORKAN², Mehmet KÖMOĞ³**Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri****Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

07.08.2022

Kabul Tarihi

07.08.2022

Anahtar KelimelerOkul,
Yönetici,
Sanal kaytarma.**Özet**

Son yıllarda bilgisayar/akıllı telefon ve internet teknolojilerinin organizasyonlarda ve hayatın her alanında yaygın kullanımı artmıştır. Sanal kaytarma, bir çalışanın işyerinin internet bağlantısına bağlı bilgisayarı ve akıllı cep telefonunu mesai saatleri içerisinde kişisel amaçlarla kullanmasıdır. Eğitim kurumlarında da özellikle okul müdürlerinin masa başında vakit geçirmeleri sanal kaytarma durumlarının oluşmasına imkan verebilmektedir. Bu konunun öneminden yola çıkarak İstanbul ili Pendik ve Sultanbeyli ilçelerinde görev yapan 104 yöneticiyle yapılan analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma puanı yaş ve meslekte görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Article Info**Received**

07.08.2022

Accepted

07.08.2022

KeywordsSchool,
Administrator,
Cyberloafing.**Abstract**

In recent years, the widespread use of computer/smartphone and internet technologies in organizations and in all areas of life has increased. Cyberloafing is the use of an employee's computer and smart phone connected to the internet connection of the workplace for personal purposes during working hours. In educational institutions, especially school principals spending time at their desks can enable virtual loafing situations to occur. Based on the importance of this issue, according to the results of the analysis conducted with 104 managers working in Pendik and Sultanbeyli districts of Istanbul, it was determined that there was a statistically significant difference in the significant cyberloafing score in terms of age and duration of work in the profession.

1. GİRİŞ

Ülkemizdeki eğitim eksikliği tartışmaları gündemdedir. Tartışılan bu konuları ele almak için ilgili kurumlara ve bu kurumların nasıl yönetildiğine bakmak önemlidir. Çünkü eğitim kurumları, insanların içinde yaşadıkları toplumla yakın ilişki içinde olmaları, özel yeteneklerini geliştirmeleri, bilgi ve beceri kazanmaları için oluşturulmuş özel ortamlardır ve bu beklentilerin karşılanması onların iyi yönetilmesine bağlıdır. Okulların amaçlarına ulaşabilmesi için okul yöneticileri kendilerine verilen sorumlulukları tam olarak yerine getirecek ve yönetim davranışı sergileyeceklerdir. Bu yükümlülüklerin neler olduğu kanunda belirtildiği gibi araştırmalarla da açıklığa kavuşturulmuştur (Sarpkaya, 2014: 301-326).

¹ Zübeyde Hanım İlkokulu, İstanbul, e-mail: cerrah61.s@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3875-4866 (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)² Mustafa Kutlu İlkokulu, İstanbul, e-mail: erhankorkan@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4210-7629³ Turgut Reis İlkokulu, İstanbul, e-mail: komogmehmet01@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2555-8970

Ancak teknolojiadaki gelişmeler, okul yöneticilerinin yönetsel davranış sergilemelerini engellemek için sanal kaytarma gibi kavramların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Çünkü bilgisayar ve internetin yönetsel ve eğitimsel süreçlerde kullanılması kolaylıkların yanı sıra bazı dezavantajları da beraberinde getirmiştir. Daha önce okullarda elle yapılan kağıt işlemlerinin artık bilgisayar ve internet destekli teknoloji yardımıyla yapılması okul yönetiminde bilgisayar ve internetin daha fazla kullanılmasına ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur. Okul yöneticilerinin odalarında kendilerine ait bilgisayarların olması ve cep telefonlarında internete girilebilmesi internet kullanımını günlük hayatın bir parçası haline getirmiştir (Taymaz, 2011: 61). Teknolojik imkanların fazlaşması sanal kaytarma konusunu gündeme getirmiştir. Konunun öneminden yola çıkarak okul müdürlerinin sanal kaytarma düzeyleriyle demografik özellikleri arasındaki ilişkinin tespiti için araştırma gerçekleştirilmiştir.

1.1. Sanal Kaytarma

İnternetin iş hayatına girmesiyle birlikte işyerlerinde internet kullanımı da artmıştır. Lim (2002) tarafından internetin işyerlerinde yaygınlaşması ile "sanal kaytarma" kavramı ortaya atılmıştır.

Sanal aylaklık kavramının Türkiye'de yapılan bir eğitim çalışmasında ilk tanımı Kalaycı (2010) tarafından yapılmıştır. Özkalp, Aydın ve Tekeli 2012 yılında yaptıkları çalışmada "cyberloafing" terimini "sanal kaytarma" olarak tercüme etmişlerdir. Sanal kaytarma kavramı diğer bazı araştırmacılar tarafından da benimsenmiş ve araştırmalarda kullanılmıştır (İnce ve Gül, 2011).

Blanchard ve Henle (2008), sanal kaytarmayı tanımlarken olumlu ya da olumsuz davranış hakkında yorum yapmamıştır. Ancak Lim (2002: 677), sanal kaytarma davranışının çalışanların işlerini düzgün yapmalarını engellediğini ve katkıda bulunmak için zamanlarını boşa harcadıklarını ve bunun bir işyeri suistimali olduğunu belirtmiştir. Bazı araştırmacılar (Lim, 2002), sanal kaytarmayı zaman kaybettirdiğine ve örgüte zarar verdiğine inanarak sapkın bir örgütsel davranış olarak değerlendirmiştir.

Bazı yöneticiler, çalışanlarının sanal aylaklık faaliyetlerini kaynakların kötüye kullanılması olarak görür. Bilgisayar, mobil cihaz ve internet kullanımı sanal aylaklık faaliyetlerini artıracak ve çalışan verimliliğini düşürerek işin zamanında ve eksiksiz yapılmasını olumsuz yönde etkileyecektir (Ataş, 2017).

Çalışma ortamı iyi yönetilmediğinde, çalışanlar interneti kişisel işleri için kullanabilir ve iş tamamlanamayabilir. İşin zamanında bitirilmemesi de itibar kaybı, üretkenliğin

azalması, yasal sorunlar, işten atılma ve disiplin cezaları gibi durumlara yol açabilmektedir (Öztürk, 2015: 632-633).

Okullarda internet hizmetleri sadece öğrencilerin eğitim ve öğretimi için kullanılmamaktadır. Okul yöneticileri de idari görevlerini yerine getirmek için okul tarafından sağlanan internet hizmetlerinden yararlanmaktadır. Okul yöneticileri, idari görevlerini MEBBİS (Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi Sistemleri), KBS (Kamu Harcama ve Muhasebe Bilgi Sistemi), e-okul gibi web tabanlı uygulamaları kullanarak gerçekleştirmektedir. Bu nedenlerle okul yöneticilerinin sınıflarında kendilerine ait bilgisayarları bulunmaktadır. İnternetin okul yönetiminin yaşamına giderek daha fazla nüfuz etmesi sonucunda eğitim yönetimi alanında sanal aylaklık ile ilgili araştırmaların arttığı gözlemlenmiştir.

1.2. Okul Yöneticilerinin Sanal Kaytarma Davranışları

İnternet eğitim ve öğretim ortamlarında da sıklıkla kullanılmaktadır ve Şahin (2007) araştırmasında okul yöneticilerinin zamanlarının çoğunu resmi yazışmalar ve bürokratik işlerle geçirdikleri sonucuna varmıştır. Günümüzde resmi yazışmalar bilgisayar ortamında yapılmaktadır. Bu durum okul yöneticilerinin bilgisayar karşısında çok fazla zaman geçirmek zorunda kaldıklarını da göstermektedir. Okul yöneticilerinin dersliklerinde kendi bilgisayarlarının olması, bu bilgisayarları sürekli idari işler için kullanmaları, mobil cihazlarla kişisel internete erişim gibi nedenlerle mesai saatleri içinde boş internet kullanım davranışı sergiledikleri görülmüştür (Özdem ve Demir, 2015).

Bu nedenlerle sanal kaytarma eğitim yönetimi alanında araştırılması ve araştırılması gerekli hale gelmiştir (Hayıt ve Dönmez, 2016). Bir okul yöneticisinin idari davranışı, öğretmenleri ve öğrencileri etkiler ve okulun hedeflerine ulaşma derecesini belirler. Bu durum okulun başarı oranı ile de ilişkilidir. Diğer bir ifadeyle okulların başarısı ve başarılı olması okulların yönetimi ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle okul yöneticilerinin yönetimdeki davranışları, görevlerini yerine getirme düzeyleri ve üstlendikleri görevler eğitimin kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu kaliteyi sağlamak isteyen okul yöneticileri sorumluluklarını zamanında ve eksiksiz yerine getirmelidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüz çalışma hayatında bilgisayar ve internet bağlantısı olmadan çalışma ortamı düşünülemez; ancak hemen hemen her gelişmede olduğu gibi teknolojik gelişmenin olumsuz etkisi iş hayatında sıklıkla gözlemlenebilmektedir. Sanal kaytarmanın neden olduğu olumsuzluklar başlangıçta daha düşük verimlilik ve dolayısıyla finansal kayıplardır.

Kuruluşa verilen bu kayıplar nedeniyle sanal kaytarma, kurumsal suistimal kategorisinde değerlendirilmektedir. Sanal kaytarma üzerine geçmişte yapılan araştırmalar genellikle olumsuz etkilere odaklanırken, bazı yeni araştırmalar sanal kaytarmanın çalışanlar üzerinde olumlu etkilerinin de olabileceğini, stresi azalttığını, zihinlerini tazelediğini ve performansı artırdığını bulmuştur. Bu konu üzerine eğitim örgütlerinde çok az çalışmanın yapılmış olması konunun önemini arttırmaktadır.

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmada okul müdürlerinin sanal kaytarma gösterme sıklığı ile demografik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığının tespiti amaç edinilmiştir.

1.5. Problem Cümlesi

Okul müdürlerinin sanal kaytarma gösterme sıklığının demografik özellikleriyle arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Sanal kaytarma gösterilme sıklığı yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Sanal kaytarma gösterilme sıklığı cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Sanal kaytarma gösterilme sıklığı medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Sanal kaytarma gösterilme sıklığı eğitim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Sanal kaytarma gösterilme sıklığı okuldaki görev süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Sanal kaytarma gösterilme sıklığı meslekteki görev süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Yapılan çalışma betimsel bir çalışmadır. Okul müdürlerinin sanal kaytarma düzeyleriyle demografik özelliklerinin araştırıldığı çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yönetime göre araştırılan bir olay, kişi veya nesnenin bağlamı ve doğası anlatılmaya çalışılır (Karasar, 2014).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 - 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Pendik ve Sultanbeyli ilçelerinde ilkokullarda görev yapan yöneticiler oluşturmuştur. Çalışma grubunda

104 yönetici yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan yöneticilerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek		
	f	f	f	%
	50	54	104	100

Tablo 1 incelendiğinde 50 kadın katılımcı, 54 erkek katılımcı olmak üzere toplam 104 kişilik çalışma grubunun olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Sanal Kaytarma Ölçeği: Bu araştırmada okul yöneticilerinin sanal kaytarma davranışlarını belirlemek amacıyla Özücü ve Yıldız (2014) tarafından geliştirilen “Sanal Kaytarma Ölçeği” kullanılmıştır. Sanal kaytarma faaliyetleri ölçeği 14 soru ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar, önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma faaliyetlerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinden, ölçekte bulunan soruları, “Hiçbir Zaman (1), Çok Az-Nadiren (2), Kısmen- Ara sıra (3), Sıklıkla- Çoğunlukla (4), Her zaman (5)” olmak üzere 5’li Likert tipi ölçek şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir.

Özücü ve Yıldız (2014), ölçeğin 19 sorusuna ait verilerin faktör analizini yapmış, faktör yük değerleri düşük olan ($<0,50$) 4 soru çıkarılmıştır. Ayrıca faktör yapısını bozan 1 soru kapsam dışı bırakılmıştır. 14 soruya ait KMO örneklem uygunluğu test sonucu 0,885 olarak bulunmuş, Barlett test sonucu da anlamlı çıkmıştır ($p<0,05$). Ölçeğin güvenirlik analizinde Cronbach Alpha değeri 0,888 olarak bulunmuştur. Önemli sanal kaytarma boyutunda Cronbach Alpha değerinin 0,850; önemsiz sanal kaytarma boyutunda Cronbach Alpha değerinin 0,853 olduğu tespit edilmiştir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu Google Form aracılığıyla okul müdürlerine ulaştırılmış ve yanıtlar elektronik olarak alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak ölçek soruları T-testi ve Anova testiyle sonuca ulaştırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Sanal kaytarmanın yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Sanal Kaytarmanın Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
Önemli Sanal Kaytarma	25-35	41	3,2091	,72990	5,727	,004
	36-45	28	2,8214	,77139		
	46-60	36	2,6508	,73198		
Önemsiz Sanal Kaytarma	25-35	41	3,3380	,62658	1,449	,240
	36-45	28	3,1224	,78796		
	46-60	36	3,0714	,78283		

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma puanı yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0,05$). 25-35 yaş arasındaki yöneticilerinin ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre önemsiz sanal kaytarma puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > 0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Sanal kaytarmanın cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Sanal Kaytarmanın Cinsiyet Açısından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Önemli Sanal Kaytarma	Kadın	50	3,0457	,76384	1,682	,897
	Erkek	54	2,7910	,77887		
Önemsiz Sanal Kaytarma	Kadın	50	3,2143	,71356	,293	,695
	Erkek	54	3,1720	,75663		

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > 0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Sanal kaytarmanın medeni duruma göre farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Sanal Kaytarmanın Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Önemli Sanal Kaytarma	Bekar	22	3,2597	,79189	2,403	,660
	Evli	82	2,8206	,75286		
Önemsiz Sanal Kaytarma	Bekar	22	3,3571	,68830	1,190	,804
	Evli	82	3,1481	,74229		

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Sanal kaytarmanın eğitim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Sanal Kaytarmanın Eğitim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Eğitim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Önemli Sanal Kaytarma	Lisans	59	2,9637	,78497	,738	,799
	Yüksek Lisans	46	2,8509	,76544		
Önemsiz Sanal Kaytarma	Lisans	59	3,1719	,71072	-,272	,362
	Yüksek Lisans	46	3,2112	,76175		

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Sanal kaytarmanın okulda görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Sanal Kaytarmanın Okulda Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Önemli Sanal Kaytarma	1-5 yıl	48	2,9256	,92675	3,536	,017
	6-10 yıl	50	2,9657	,53496		
	11-20 yıl	5	2,9714	,72422		
	21 yıl ve üzeri	2	1,2143	,10102		
Önemsiz Sanal Kaytarma	1-5 yıl	48	3,1696	,82706	3,764	,013
	6-10 yıl	50	3,2686	,56530		
	11-20 yıl	5	3,2286	,71856		
	21 yıl ve üzeri	2	1,5714	,00000		

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının okulda göre yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Sanal kaytarmanın meslekte görev yapılan süre bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Sanal Kaytarmanın Meslekte Görev Yapılan Süre Bakımından İncelenmesi

	Meslekte Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Önemli Sanal Kaytarma	1-6 yıl	15	2,9619	,80535	5,795	,001
	7-11 yıl	22	3,4545	,56910		
	12-19 yıl	32	2,8080	,77111		
	20 ve üzeri	36	2,6587	,73582		
Önemsiz Sanal Kaytarma	1-6 yıl	15	3,2000	,77460	2,729	,048
	7-11 yıl	22	3,5649	,43078		
	12-19 yıl	32	3,0580	,74705		
	20 ve üzeri	36	3,0714	,78729		

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma puanı meslekte görev yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0,05$). 7-11 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan yöneticilerin önemli sanal kaytarma puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre önemsiz sanal kaytarma puanının meslekte görev yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Okulların amaçlarına ulaşabilmesi için okul yöneticileri kendilerine verilen sorumlulukları tam olarak yerine getirecek ve yönetim davranışı sergileyeceklerdir. Ancak bilgisayar, internetin yönetsel ve eğitimsel süreçlerde kullanımının kolaylığı, okul yöneticilerinin sınıflarında kendi bilgisayarlarının olması ve mobil internet kullanım olanaklarının artması interneti bir başka deyişle ders dışı hale getirmiştir. Okul müdürlerinin sanal kaytarma düzeylerinin demografik özellikleriyle kıyaslanması için çalışmada 104 katılımcıyla anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan anket uygulamasının sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma puanı yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. 25-35 yaş arasındaki yöneticilerinin ortalama puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Analiz sonuçlarına göre önemsiz sanal kaytarma puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Benzer şekilde Ulusoy ve Benli (2017), Yılmaz (2017) yaptıkları çalışmada cinsiyet değişkenine göre sanal kaytarma düzeyleriyle arasında anlamlı farklılık tespit etmemişlerdir. Önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

Önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yaptığımız çalışmanın sonucunu destekler nitelikte Ataş (2017) yaptığı çalışmada katılımcıların sanal kaytarma düzeyiyle eğitim durumlarıyla arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir.

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma ve önemsiz sanal kaytarma puanının okulda göre yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir

Analiz sonuçlarına göre önemli sanal kaytarma puanı meslekte görev yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. 7-11 yıl arası

mesleki kıdeme sahip olan yöneticilerin önemli sanal kaytarma puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yaptığımız çalışmayı destekler nitelikte Ulusoy ve Benli (2017), yaptığı çalışmasında katılımcıların sanal kaytarma düzeyiyle mesleki kıdem arasında anlamlı farklılık tespit etmiştir. Önemsiz sanal kaytarma puanının meslekte görev yapma süresi durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir.

4.1. Öneriler

İleri teknolojinin yönetiminde ve öğretiminde bilgisayar ve internetin kullanımı okul yöneticileri için kaçınılmaz hale gelmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı, okul yöneticilerinin bilgisayarları ve interneti eğitim amaçlı daha etkin, verimli ve etkin bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli altyapı ve desteği sağlayabilir.

Kamu kurumlarında sanal kaytarma davranışına ilişkin özel sektörde karşılaştırılabilir politika ve değerlendirmelerin hala eksik olduğu görülmektedir. Sanal kaytarma davranışı, kamu kurumları için bir tehdit oluşturabilir veya bu davranışı kurumun yararına olacak şekilde hedef alan kanunlar, kamu kurumlarında sanal kaytarma davranışının kontrolünü kolaylaştırabilir. Devlet Memurları Kanunu ve eğitim kurumları ile çalışanlarının tabi olduğu kurallar konusunda gerekli adımlar atılabilir.

KAYNAKÇA

Ataş, M. (2017). *Öğretmenlerin sanal kaytarma davranışları ile zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki*. (Yüksek lisans tezi). Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

Blanchard, A. L., ve Henle, C. A. (2008). Correlates of different forms of cyberloafing: The role of norms and external locus of control. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 1067-1084.

Hayıt, T. ve Dönmez, O. (2016). Üniversite öğrencilerinin siber aylaklık profilleriyle bilişsel kapılma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(16), 146-150.

İnce, M., ve Gül, H. (2011). The relation of cyber slacking behaviors with various organizational outputs: Example of Karamanoğlu Mehmetbey University. *European Journal of Scientific Research*, 52(4), 507-527.

Kalaycı, E. (2010). *Üniversite öğrencilerinin siber aylaklık davranışları ile öz düzenleme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karasar, N. (2014). *Scientific research method*, Ankara: Baskı Nobel Akademik Yayıncılık.

Lim, V. K. G. (2002). The IT way of loafing on the job: Cyberloafing, neutralizing and organisational justice. *Journal of Organisational Behaviour*, 23(5), 675-694.

Örücü, E., ve Yıldız, H., (2014), İşyerinde kişisel internet ve teknoloji kullanımı: sanal kaytarma, *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 14(1), 99-114

Özdem, G. ve Demir, A. (2015). Okul yöneticilerinde sanal kaytarma davranışı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Dergisi*, 11(3), 1029-1042.

Özkalp E., U. Aydın, S. Tekeli (2012), Sapkın örgütsel davranışlar ve çalışma yaşamında yeni bir olgu: sanal kaytarma (cyberloafing) ve iş ilişkilerine etkileri, *Çimento İşveren Sendikası Dergisi*, 26(2), 18-33.

Öztürk, U. C. (2015). Bağlantıda kalmak ya da kalmamak işte tüm korku bu: İnternetsiz kalma korkusu ve örgütsel yansımaları. *Uluslararası Sos Araştırma Dergisi*, 8 (37), 1307-9581.

Sarpkaya, R. (2014). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* (4.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Şahin, B. (2007). *Okul yöneticilerinin günlük mesailerinde yaptıkları işlere genel bir bakış*. (yüksek lisans tezi). Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Taymaz, H. (2011). *İlköğretim ve ortaöğretim okul müdürleri için okul yönetimi* (10.Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.

Ulusoy, H. ve Benli, D.G. (2017). Akademisyenlerin sanal kaytarma davranışları: bir kamu üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(54).

Yılmaz, A. B. (2017). Lisansüstü öğrencilerinin siber aylaklık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Karma bir çalışma. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(2), 113-134.